

Måndagen den 16 mars

Kl. 12.00

*Kompletteringsval till
utskott*

1 § Kompletteringsval till utskott

Anf. 1 TALMANNEN:

Vänsterpartiet kommunisternas partigrupp har som suppleant i utrikes- och jordbruksutskotten under Oswald Söderqvists ledighet anmält hans ersättare Berith Eriksson.

Talmannen förklarade vald till

suppleant i utrikesutskottet

Berith Eriksson (vpk)

suppleant i jordbruksutskottet

Berith Eriksson (vpk)

2 § Justerades protokollet för den 6 innevarande månad.

3 § Talmannen meddelade att *Karin Söder* (c) denna dag återtagit sin plats i riksdagen, varigenom Elis Anderssons uppdrag som ersättare upphört.

4 § Föredrogs men bordlades åter

Konstitutionsutskottets betänkanden 1986/87:18, 21 och 23–26

Skatteutskottets betänkande 1986/87:26

Lagutskottets betänkanden 1986/87:13–16

Utrikesutskottets betänkande 1986/87:11

Kulturutskottets betänkande 1986/87:13

Näringsutskottets betänkanden 1986/87:18–20

5 § Anmälades och bordlades

Propositionerna

1986/87:107 Förslag om uttag av socialavgifter på vinstandelsmedel

1986/87:117 Nytt statsbidragssystem för barnomsorgen

Prot. 1986/87:87
16 mars 1987

Meddelande om interpellationer

6 § Anmäldes och bordlades

Motion

1986/87:N151 av Lars Werner m. fl. (vpk)

Näringspolitik inför 1990-talet (prop. 1986/87:74)

7 § Meddelande om interpellationer

Meddelades att följande interpellationer framställdes

den 13 mars

1986/87:202 av *Göran Ericsson* (m) till justitieministern om förpassningar:

Förpassningsverksamheten har ökat betydligt, inte minst mot bakgrund av en snabbt ökande spontaninvandring till Sverige. Inte sällan är dessa förpassningar och också de förpassningar som föranletts av fällande domar förenade med olika former av komplikationer. I en hel del fall har kritik, och ibland stark kritik, riktats mot denna verksamhet och det sätt på vilket denna utförs.

Huvuddelen av de förpassningar som i dag äger rum sköts av kriminalvårdsstyrelsen och inte av polisen. I anslutning härtill har ett antal viktiga frågeställningar aktualiserats som snarast bör lösas, så att förpassningsverksamheten förblir korrekt utförd och med den säkerhet och etik som är påkallad.

För det första är förpassning av främst personer dömda för brott stundom en säkerhetsfråga. Det övervägande antalet förpassningar sker i dag med reguljär flygverksamhet, och det är därför nödvändigt att endast de bäst utbildade och mest kompetenta polismännen skall utföra sådana förpassningar. Det finns mot bakgrund av olika händelser anledning anta att kriminalvårdspersonal saknar den för ändamålet erforderliga kompetensen.

För det andra är förpassning av personer till andra länder förenat med samtal och förhandlingar med utländska polismyndigheter. Det torde vara rimligt att Sverige då företräds av kompetent polispersonal som är väl förtrogen med både Sveriges och mottagarlandets lagstiftning på området.

För det tredje: Vilken status har kriminalvårdspersonal när det gäller våldsanvändning utanför sina anstalter och fordon? Endast polismän äger laga befogenhet att utöva erforderligt våld i sin tjänsteutövning. Här handlar det också om förpassning av personer som kan förekomma i utlänningsärenden och som inte är kriminella. I många av dessa fall fordras en icke obetydlig erfarenhet av och kännedom om människor i krissituationer där stor etik och takt fordras.

Polismän är regelmässigt de som är mest skickade att hantera sådana situationer. Det måste slås fast att den utbildning polismän får bl. a. just tar sikte på att göra dem lämpade att bemästra svåra situationer.

Sist men inte minst är det bekant att man vid de alltmer omfattande svenska kontakterna med utländska polismyndigheter fått uppgiften om att de som sköter svenska förpassningsresor är poliser. Också på flygtrafikhall

lär kriminalvårdstjänstemän presentera sig såsom polismän. Ett sådant förfarande är dels straffbart i svensk rätt, dels också ägnat att undergräva förtroendet för svenska myndigheter.

Mot bakgrund av vad jag ovan anfört vill jag ställa följande frågor till statsrådet:

1. Svåra och känsliga förpassningsuppdrag utförs i dag med reguljärt flyg av ej utbildad eller ej tillräckligt utbildad personal. Vilka åtgärder är statsrådet beredd vidta för att maximal säkerhet skall upprätthållas vid sådana förpassningar?
2. Utlänningsärenden är polisärenden, och ansvarig för verksamheten gentemot regeringen är polischefen. Enligt den nuvarande ordningen skall polischefen utnyttja personal från andra myndigheter för en av de svåraste och mest känsliga verksamheterna. Är mot den bakgrunden statsrådet beredd medverka till att förpassningsinstruktionen ändras så att det är polischefens personal som verkställer förpassningar, dvs: utför det arbete som åligger myndigheten?

1986/87:203 av *Per Stenmarck* (m) till statsrådet *Georg Andersson* om polisens handläggning av flyktingärenden:

I tidningen *Trelleborgs Allehanda* återgavs den 9 januari i år vissa mot polisen synnerligen kritiska – enligt min mening delvis t. o. m. kränkande – uttalanden av ombudsmannen mot etnisk diskriminering, DO. Han har i ett brev, dnr 47/87, bekräftat att tidningen korrekt återger vad han sagt.

DO menar att polisen främst i Trelleborg och på Arlanda sköter flyktingärendena dåligt samt desinformerar massmedierna så att det "kraftigt bidrar till en ökad främlingsfientlighet och till att rasismen sticker upp sitt fula huvud".

DO gör i sammanhanget en spekulativ bedömning av orsakerna:

"– En stor del av poliserna har en strängt konservativ samhällsuppfattning, åtminstone om man jämför med exempelvis socialassistenter och personal på försäkringskassor. Dessutom har många poliser militär bakgrund."

Jag anser att DO gjort ett övertramp genom att ge offentlighet åt sådana åsikter. DO har trots allt ett av statsmakterna inrättat ämbete och bör då rimligen vara så pass måttfull i sina omdömen som man måste kunna kräva av en ämbetsman i framskjuten position.

Därför vill jag fråga följande:

1. Delar statsrådet diskrimineringsombudsmannens mening i fråga om polisen och dess hantering av flyktingärenden?
2. Om inte, vill statsrådet inför kammaren redovisa sin syn på polisens handläggning av flyktingärenden?

Meddelande om fråga

Meddelades att följande fråga framställdes

den 16 mars

1986/87:432 av *Göran Ericsson* (m) till justitieministern om ansvaret för förundersökning i brottmål:

I en eko-intervju den 7 mars 1987 uppger justitieministern på fråga om vem som skall leda en förundersökning att "det är en fråga som får bedömas från fall till fall". Eftersom intervjun gällde omständigheterna kring mordet på Olof Palme, gällde frågan naturligtvis grova brott och inte exempelvis hastighetsöverträdelse.

En från polisväsendet fristående åklagarfunktion är en rättsregel tillkommen för den enskildes skydd. Angående denna viktiga rättsprincip avger justitieministern ett svar som leder till förvirring och osäkerhet om huruvida det är polis, åklagare eller kanske rent av någon annan som i det enskilda fallet blir ansvarig för förundersökningen.

I rättegångsbalken stadgas att åklagaren skall leda förundersökningen och meddela anvisningar rörande undersökningens bedrivande. Justitieministerns ovan redovisade uttalande står inte i överensstämmelse med stadgandet i rättegångsbalken.

Mot bakgrund av vad som ovan anförts vill jag ställa följande fråga till statsrådet:

Avser justitieministern att för riksdagen framlägga förslag om en ändring i rättegångsbalken syftande till att också andra myndigheter kan inträda som förundersökningsledare i brottmål?

9 § Kammaren åtskildes kl. 12.02.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Olof Marcusson

Torsdagen den 12 mars

Talmannen 5
Anderlund, Ingegerd (s) 6, 7
Andersson, Georg, statsråd 19, 21, 23, 24, 25
Aulin, Olle (m) 15
Berndtson, Nils (vpk) 22, 23
Bodström, Lennart, utbildningsminister 26, 27, 28
Branting, Charlotte (fp) 43, 44, 45
Carlsson, Roine, försvarsminister 14, 15, 16, 17
Edgren, Margitta (fp) 28, 29
Ernestam, Lars (fp) 38, 39
Feldt, Kjell-Olof, finansminister 17, 19
Granstedt, Pär (c) 26, 27
Göransson, Bengt, statsråd 12, 13
Hellström, Mats, jordbruksminister 36, 37, 38, 39
Hemmingsson, Margareta (s) 14
Holmberg, Bo, civilminister 43, 44, 45
Hulterström, Sven, kommunikationsminister 40, 41, 42
Hytring, Jan (c) 40, 41
Jennehag, Jan (vpk) 41, 42
Karlsson, Torsten (s) 22
Leijon, Anna-Greta, arbetsmarknadsminister 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35
Lindblad, Gullan (m) 24, 25
Lindqvist, Bengt, statsråd 6, 7, 9, 10, 12
Lundgren, Bo (m) 33, 35
Magnusson, Göran (s) 16
Persson, Margareta (s) 11
Petersson, Karl-Anders (c) 36, 37
Rydle, Birgitta (m) 13
Saint Cyr, Mona (m) 18
Stenmarck, Per (m) 19
Svensson, Jörn (vpk) 20
Thurdin, Görel (c) 30, 31, 32
Östh, Rosa (c) 8, 9, 10

Fredagen den 13 mars

Andersson, Sten, i Malmö (m) 60, 66, 70
Cars, Hadar (fp) 63, 67
Hökmark, Gunnar (m) 62, 67, 70
Johansson, Bengt K. Å. statsråd 53, 55, 56, 58, 64, 68, 71
Petersson, Hans, i Hallstahammar (vpk) 54, 56, 57
Silfverstrand, Bengt (s) 59, 65, 69

Måndagen den 16 mars

Talmannen 77